

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Úlohy

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 18 (1889), No. 4, 200--209

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/122957>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1889

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Podobně poskytuje prvý tvar zbytku podstatnou výhodu při rozvoji integrálu

$$\int_a^b e^x \frac{dx}{x}, \quad (0 < a < b)$$

a zejména dlužno se ho přidržeti při úvahách obecných.

(*F. Gomes Teixeira, Bulletin des Sciences mathématiques, novembre 1888.*)

Úlohy.

Druhé řešení úlohy 4.

Vedle obecného řešení podaného na str. 139—140 stůj zde ještě toto řešení jednodušší, které zaslali pp. *Vinc. Peřina*, stud. VI. tř. r. vyšš. r. g. na Malé Straně v Praze a *Frant. Šoreys*, stud. VII. tř. vyš. gymn. v Mladé Boleslavi.

Tvoří-li průvodič daného bodu s osami osmistěnu úhly α' , β' , γ' , jest

$$(1) \quad \sin^2 \alpha' + \sin^2 \beta' + \sin^2 \gamma' = 2.$$

Užijeme-li dále téhož označení jako na místě citovaném, jest

$$\begin{aligned} a_1^2 &= m^2 + n^2 - 2mn \cos \alpha' \\ a_2^2 &= m^2 + n^2 + 2mn \cos \alpha' \\ 4m^2 &= a_1^2 + a_2^2 - 2a_1 a_2 \cos \alpha. \end{aligned}$$

Vyloučením a_1 , a_2 z rovnic těchto najdeme po snadné úpravě

$$\sin^2 \alpha' = \left(\frac{m^2 - n^2}{2mn} \right)^2 \operatorname{tg}^2 \alpha;$$

jelikož však jest $m = n\sqrt{3}$, bude

$$(2) \quad \begin{aligned} \sin^2 \alpha' &= \frac{1}{3} \operatorname{tg}^2 \alpha \\ \sin^2 \beta' &= \frac{1}{3} \operatorname{tg}^2 \beta \\ \sin^2 \gamma' &= \frac{1}{3} \operatorname{tg}^2 \gamma. \end{aligned}$$

Hledíce k rovnici (1) najdeme sečtením rovnic (2) žádaný vztah

$$\operatorname{tg}^2 \alpha + \operatorname{tg}^2 \beta + \operatorname{tg}^2 \gamma = 6.$$

Řešení úlohy 5.

(Zaslal p. *Ladislav Dopita*, kand. prof. v Praze.)

Hyperbola určená rovnicí

$$(1) \quad b^2 \xi^2 - a^2 \eta^2 = a^2 b^2$$

má asymptoty A_1, A_2 , jdoucí počátkem o a dané rovnicemi

$$bx + ay = 0.$$

Sestrojíme-li v bodě p (ξ, η) tečnu a normálu, jsou rovnice jich

$$(2) \quad b^2 \xi x - a^2 \eta y = a^2 b^2,$$

$$(3) \quad a^2 \eta x + b^2 \xi y = e^2 \xi \eta,$$

klademe-li $a^2 + b^2 = e^2$. Souřadnice průsečíků m, n tečny s asymptotami budou

$$x_1 = \frac{a^2 b}{b \xi - a \eta}, \quad y_1 = \frac{a b^2}{b \xi - a \eta},$$

$$x_2 = \frac{a^2 b}{b \xi + a \eta}, \quad y_2 = -\frac{a b^2}{b \xi + a \eta}.$$

Z toho najdeme známým způsobem rovnice kolmic B_1, B_2 , vztyčených uprostřed stran om, on ; obdržíme je ve tvaru

$$(4) \quad 2(b\xi - a\eta)(ax + by) = abe^2$$

$$(5) \quad 2(b\xi + a\eta)(ax - by) = abe^2.$$

Průsečík přímků těchto jest středem s kružnice opsané o trojúhelník omn ; souřadnice jeho jsou pak

$$x = \frac{e^2 \xi}{2a^2}, \quad y = \frac{e^2 \eta}{2b^2}.$$

Jelikož dle známé vlastnosti hyperboly jest $mp = pn$, musí bod s ležeti na normále v bodě p sestrogené; o tom snadně se přesvědčíme dosazením souřadnic jeho do rovnice normály (3). Poněvadž pak souřadnice ty rovny jsou polovicím úseků normály na osách, vysvitá odtud, že bod s půlí část normály mezi osami obsaženou.

Rovnici geom. místa tohoto bodu najdeme z rovnic (4), (5), znásobíme-li je, hledíc zároveň k rovnici (1); tak obdržíme

$$(6) \quad a^2 x^2 - b^2 y^2 = \frac{e^4}{4}.$$

Geom. místem hledaným jest tedy opět hyperbola, která při $a = b$ sjednocuje se s hyperbolou danou.

Řešení úlohy této zaslali pp.: *Jind. Balcar* ze VII. tř. r. v Hradci Králové, *Otakar Trnka* ze VII. tř. r. v Pardubicích, *Boh. Novák* z VIII. tř. v Táboře, *Arnošt Rosa* ze VI. tř. g. v Chrudimi, *Jan Stejskal* z VIII. tř. v Jindř. Hradci, *Josef Smrt* z VIII. tř. v Písku a *Karel Melena* z VIII. tř. v Č. Budějovicích.

Řešení úlohy 6.

(Podal p. *M. Lerch*).

Řečené vzorce plynou z rovnice

$$\sum_{\alpha=0}^p (-1)^\alpha \binom{p}{\alpha} z^{x-\alpha} = z^{x-p} (z-1)^p.$$

Diferencujeme-li obě strany m -krátě podle z , a klademe-li pak $z=1$, objeví se v levo $m! \sum_{\alpha=0}^p (-1)^\alpha \binom{p}{\alpha} \binom{x-\alpha}{m}$, v pravo

pak 0, pokud $m < p$, $m!$ pro $m = p$, a $\binom{m}{p} \binom{x-p}{m-p} p! (m-p)!$ pro $m > p$; krátkíme-li obě strany $m!$, vznikne výsledek v úloze pronešený. Zvláštní případ tohoto výsledku (pro $m = p - 1$, $x = p + q - 1$, kde p, q jsou celistvá) vyskytl se při arithmetických úvahách p. *Schweringa* (*Acta mathematica*, sv. 11., str. 287; 1888).

Řešení úlohy 7.

(Zaslal p. *Bohumil Novák*, stud. VIII. tř. v Táboře.)

Sečtouce dané rovnice obdržíme

$$(1) \quad (x+y)(2xy + a^2 + b^2) = (c^2 + d^2)(x+y);$$

odečtením druhé od první vyjde

$$(2) \quad (a^2 - b^2)(x+y) = (c^2 - d^2)(x-y).$$

Rovnice (1) rozpadá se ve dvě, totiž

$$(3) \quad x+y=0,$$

$$(4) \quad 2xy + a^2 + b^2 = c^2 + d^2.$$

Z rovnic (3), (2) nalezneme již na pohled zřejmé řešení

$$x_1 = y_1 = 0,$$

načež zbývá řešiti soustavu (4), (2). Dáme-li rovnicím této podobu

$$xy = \frac{c^2 + d^2 - a^2 - b^2}{2},$$

$$\frac{x}{y} = \frac{c^2 - d^2 + a^2 - b^2}{c^2 - d^2 - a^2 + b^2},$$

obdržíme snadně

$$\begin{aligned}
 x_{2,3} &= \pm \sqrt{\frac{(a^2 + b^2 - c^2 - d^2)(a^2 - b^2 + c^2 - d^2)}{2(a^2 - b^2 - c^2 + d^2)}} \\
 &= \pm \sqrt{\frac{(a^2 - d^2)^2 - (b^2 - c^2)^2}{2(a^2 - b^2 - c^2 + d^2)}}, \\
 y_{2,3} &= \pm \sqrt{\frac{(a^2 + b^2 - c^2 - d^2)(a^2 - b^2 - c^2 + d^2)}{2(a^2 - b^2 + c^2 - d^2)}} \\
 &= \pm \sqrt{\frac{(a^2 - c^2)^2 - (b^2 - d^2)^2}{2(a^2 - b^2 + c^2 - d^2)}}.
 \end{aligned}$$

Správné řešení úlohy této zaslali pp.: *Aug. hrabě Wodzicki* v Kościelnikách, *Bohumil Fukala* ze VII. tř. g. ve Val. Meziříčí, *Břetislav Tolman* ze VI. tř. r. v Hradci Králové, *Jaroslav Chládek* a *Václav Felix* ze VII. tř. g. v Žitné ulici v Praze, *Lubomír Čáp* a *Frant. Výšek* z VIII. tř. vyššího r. g. na Malé Straně v Praze, *Frant. Šoreys* ze VII. tř. g. v Ml. Boleslavi, *Bohuslav Khom* a *Otakar Trnka* ze VII. tř. r. v Padubicích, *Jos. Nosek* a *Vincenc J. Chlumský* z VIII. tř. v Jičíně, *Vítězslav Kopista*, *Ant. Doležal* z VIII. tř. a *Arnošt Rosa* ze VI. tř. g. v Chrudimi.

Řešení úlohy 8.

(Zaslal p. *Frant. Šoreys*, stud. VII. tř. g. v Ml. Boleslavi.)

Vykonáme-li naznačené násobení, můžeme psát danou rovnici v podobě

$$\cos 4x + \sin 2x = \frac{1}{2} \sqrt{5}$$

čili $4 \sin^2 2x + \sin 2x + \sqrt{5} - 2 = 0.$

Odtud obdržíme

$$\sin 2x = \frac{1 \pm \sqrt{9 - 4\sqrt{5}}}{4} = \frac{1 \pm (\sqrt{5} - 2)}{4};$$

jest tedy $\sin 2x = \frac{\sqrt{5} - 1}{4} = 0.309017$

aneb $\sin 2x = \frac{3 - \sqrt{5}}{4} = 0.190983.$

Zůstávající při $x < 360^\circ$, najdeme v případě prvním

$$x_1 = 9^\circ, \quad x_2 = R - x_1, \quad x_3 = 2R + x_1, \quad x_4 = 3R - x_1;$$

v případě druhém bude

$$x_5 = 5^\circ 30' 18'', \quad x_6 = R - x_5, \quad x_7 = 2R + x_5, \quad x_8 = 3R - x_5.$$

Správné řešení zaslali pp.: *Frant. Havelka* ze VII. tř. r. v Prostějově, *Frant. Frank* z VIII. tř. ve Vys. Mýtě, *Břetislav Tolman* ze VI. tř. a *Jind. Balcar* ze VII. tř. r. v Hradci Králové, *Frant. Výšek*, *Lubomír Čáp* z VIII. tř. a *Jaroslav Friedrich* ze VII. tř. g. vyššího r. g. na Malé Straně v Praze, *Aug. hrabě Wodzicki* v Kościelníkách, *Jos. Nosek* a *Vincenc J. Chlumský* z VIII. tř. v Jičíně, *K. Křížek* ze VII. tř. české v. real. školy v Praze, *Jaroslav Chládek* a *Václav Felix* ze VII. tř. gymn. v Žitné ulici v Praze, *Bohumil Novák* z VIII. tř. v Táboře, *Ladislav Dopita*, kand. prof. v Praze, *Otakar Trnka* a *Bohuslav Khom* ze VII. tř. r. v Pardubicích, *Vítězslav Kopista*, *Ant. Doležal* z VIII. tř. a *Arnošt Rosa* ze VI. tř. g. v Chrudimi a *Josef Smrt* z VIII. tř. v Písku.

Řešení úlohy 9.

(Zaslal p. *Břetislav Tolman*, stud. VI. tř. r. v Hradci Králové.)

Zmocníme-li $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$ na třetí, obdržíme stejninu

$$\sin^6 x + 3 \sin^2 x \cos^2 x + \cos^6 x = 1,$$

a odečteme-li od této danou rovnici, nabudeme rovnice

$$3 \sin^2 x \cos^2 x = 1 - \frac{16}{13} + \frac{12}{13} \sin 2x - \frac{9}{52} \sin^2 2x$$

čili
$$\sin^2 2x - \sin 2x + \frac{1}{4} = 0,$$

a řešením $\sin 2x = \frac{1}{2}$; tomu vyhovují úhly $x = 15^\circ, 75^\circ$.

Správné řešení zaslali pp.: *Lubomír Čáp* z VIII. tř. a *Jaroslav Friedrich* ze VII. tř. g. vyš. r. g. na Malé Straně v Praze, *Karel Supínka*, stud. ve Vídni, *Boh. Novák* z VIII. tř. v Táboře, *Aug. hrabě Wodzicki* v Kościelníkách, *Bohuslav Khom* a *Otakar Trnka* ze VII. tř. r. v Pardubicích, *Ant. Doležal* z VIII. tř. a *Miloslav Jičínský* ze VII. tř. g. v Chrudimi, *Jaroslav Chládek* a *Václav Felix* ze VII. tř. g. v Žitné ulici v Praze, *Frant. Šorejs* ze VII. tř. g. v Ml. Boleslavi, *Jos. Nosek* a *Vincenc J. Chlumský* z VIII. tř. v Jičíně, *K. Křížek* ze VII. tř. české v. real. školy v Praze a *Josef Smrt* z VIII. tř. v Písku.

Řešení úlohy 10.

(Zaslal p. *Jaroslav Chládek*, stud. VII. tř. g. v Žitné ulici v Praze.)

a) Přímkou půlicí vnější úhly *trojúhelníka abc* omezují trojúhelník $a'b'c'$, kterýž jest vždy ostroúhlý. Jsou-li totiž α , β , γ úhly trojúhelníka *abc*, jsou úhly trojúhelníka $a'b'c'$

$$\alpha' = R - \frac{\alpha}{2}, \quad \beta' = R - \frac{\beta}{2}, \quad \gamma' = R - \frac{\gamma}{2}.$$

Spojnice aa' , bb' , cc' jsou výškami v trojúhelníku $a'b'c'$. Trojúhelník hledaný *abc* jest tedy určen patami výšek v daném trojúhelníku $a'b'c'$. Úloha daná jest vždy řešitelná, dán-li trojúhelník ostroúhlý, a má jediné toliko řešení.

b) Přímkou půlicí vnější úhly *čtyrúhelníka abcd* omezují čtyrúhelník $a'b'c'd'$, jemuž lze opsati kružnici. Neboť jsou-li α , β , γ , δ úhly čtyrúhelníka *abcd*, jsou úhly čtyrúhelníka $a'b'c'd'$

$$\alpha' = \frac{\alpha + \beta}{2}, \quad \beta' = \frac{\beta + \gamma}{2}, \quad \gamma' = \frac{\gamma + \delta}{2}, \quad \delta' = \frac{\delta + \alpha}{2},$$

a proto

$$\alpha' + \gamma' = \beta' + \delta' = \frac{\alpha + \beta + \gamma + \delta}{2} = 2R.$$

Daná úloha není tedy při $n=4$ obecně řešitelná, nýbrž jen tehdy, dán-li čtyrúhelník $a'b'c'd'$, jemuž lze opsati kružnici. Potom má však úloha nekonečně mnoho řešení, jak dokážeme následující úvahou:

Prodlužme strany ad , bc , až se protnou v bodě e ; bod tento leží též na prodloužené úhlopříčně $a'c'$. Jsouť body a' , c' středy dvou kružnic dotýkajících se ramen úhlu aeb , a leží tedy na ose půlicí tento úhel. Přímkou půlicí vnější úhly trojúhelníka *abe* omezují trojúhelník $a'fg$, jehož výšky $a'e$, fb , ga protínají se v jediném bodě m . Z toho plyne toto *sestrojení*:

Buď dán čtyrúhelník $a'b'c'd'$ (vepsaný v kružnici) a ve straně $a'd'$ bod a . Vztyčme k této straně v bodě a kolmici, kteráž protne $a'c'$ v m ; z m spustme kolmici ku $a'b'$ a pata její jest b ; podobně najdeme vrcholy c i d . Měníce polohu bodu a ve straně $a'd'$, obdržíme nekonečně mnoho čtyrúhelníků *abcd*.

c) Přímkou půlicí vnější úhly *pětúhelníka abcde* omezují pětúhelník $a'b'c'd'e'$; vrchol a leží v $e'a'$, b ve $a'b'$ atd. Pro-

dlužme strany ae , cd , až se protnou v bodě f ; průsečík prodloužených stran ab , cd budiž g . Přímkou půlící vnější úhly čtyřúhelníka $abcf$ omezovaly by čtyřúhelník, jemuž lze opsati kružnici; tři z nich splývají se stranami $a'e'$, $a'b'$, $b'c'$, a směr čtvrté lze tudíž snadně najíti. Sestrojíme-li totiž libovolnou kružnici body a' , b' , která protíná strany $a'e'$, $b'c'$ v bodech h , k , udává spojnice hk směr čtvrté strany, která by půlila vnější úhel při f ve čtyřúhelníku $abcf$. Ku směru tomu bude kolma přímkou A půlící úhel afc a procházející bodem d' . Zcela obdobně nalezneme přímkou B jdoucí bodem b' a půlící úhel $b'gc$. Přímkou A, B protínají se v bodě m , který jest středem kružnice vepsané v trojúhelníku afg . Bodem tím prochází též přímkou půlící úhel bae , která kolma jest ku $e'a'$. Spustíme-li tedy s m kolmici ku $e'a'$, bude pata této kolmice vrcholem a hledaného pětiúhelníka, jehož ostatní vrcholy již snadně najdeme.

Rozřešivše případy $a)$, $b)$, $c)$, přicházíme k poznání, že úloha daná při lichém n jest určitá, při sudém n pak neurčitá.

Řešení úlohy 11.

(Zaslal p. Jos. Nosek, stud. VIII. tř. v Jičně.)

Obyčejné řešení této úlohy, s jakým se v učebnicích setkáváme, zakládá se na rozkladu 20tisténu ve 20 jehlanů trojbokých navzájem shodných. Lze však kratší cestou dojíti k výsledku takto:

Je-li O střed 20tisténu a vycházejí-li z vrcholu A hrany končící v bodech B , C , D , E , F , skládá se pětiboký dvoujehlan $ABCDEO = J$ z pěti jehlanů trojbokých. Snadno poznáme, že obsah 20tisténu $K = 4J$, při čemž

$$J = BCDEF \cdot \frac{OA}{3}.$$

Vyhledejme nejprve z dané hrany a poloměr OA koule opsané. Veďme v trojúhelníku ABO příčku $BQ \perp AO$; protože v pravouhlém trojúhelníku ABQ přepona AB rovná se straně pravidelného pětiúhelníka $BCDEF$ a odvěsna BQ poloměru kruhu jemu opsaného, bude dle známé věty druhá odvěsna AQ rovna straně pravidelného 10tiúhelníka do téhož kruhu vepsaného. Proto jest

$$AB : AQ = \sqrt{10} - 2\sqrt{5} : (\sqrt{5} - 1),$$

a poněvadž kromě toho $AB : AQ = 2OA : AB$,

najdeme odtud

$$OA = \frac{a}{4} \sqrt{10 + 2\sqrt{5}}, \quad J = \frac{5}{4} a^2 \sqrt{\frac{5 + 2\sqrt{5}}{5}} \cdot \frac{a}{12} \sqrt{10 + 2\sqrt{5}}$$

a konečně $K = \frac{5}{12} a^3 \sqrt{14 + 6\sqrt{5}} = \frac{5}{12} a^3 (3 + \sqrt{5})$.*)

Správné řešení úlohy této zaslali pp.: *Jind. Balcar* ze VII. tř. r. v Hradci Králové, *Ant. Doležal* z VIII. tř. a *Arnošt Rosa* ze VI. tř. g. v Chrudimi, *Frant. Havelka* ze VII. tř. r. v Prostějově, *Aug. hrabě Wodzicki* v Košcelnicích, *Jaroslav Chládek* ze VII. tř. g. v Žitné ulici v Praze, *Bohumil Fukala* ze VII. tř. g. ve Val. Meziříčí, *Bohuslav Parlousek* ze VI. tř. g. v Ml. Boleslavi, *Otakar Trnka* a *Bohuslav Khom* ze VII. tř. r. v Pardubicích a *Vincenc J. Chlumský* z VIII. tř. v Jičíně.

Řešení úlohy 12.

(Zaslal p. *Jind. Balcar*, stud. VII. tř. r. v Hradci Králové.)

Značí-li r poloměr koule, ϱ poloměr řezu, x výšku vzniklé úseče, y vzdálenost řezu od středu koule, t tětivu vyhovující vztahu $t^2 = \varrho^2 + x^2$, jest

$$\frac{\pi \varrho^2 y}{3} = \frac{\pi t^2 r}{6},$$

z čehož

$$\left(\frac{\varrho}{t}\right)^2 = \frac{1}{2} \frac{r}{y} \quad \text{aneb} \quad \cos^2 \frac{\alpha}{2} = \frac{1}{2 \cos \alpha},$$

a použije-li se vzorce $\cos^2 \frac{\alpha}{2} = \frac{1 + \cos \alpha}{2}$, konečně

$$\cos^2 \alpha + \cos \alpha - 1 = 0 \quad \text{čili} \quad \cos \alpha = \frac{-1 + \sqrt{5}}{2}.$$

Ze vztahu toho jde, že poloměr koule jest tím způsobem „latým řezem“ rozdělen, a úhel středový $2\alpha = 103^\circ 39' 14''$.

Správné řešení úlohy této zaslali pp.: *Bohumil Fukala* ze VII. tř. gymn. ve Val. Meziříčí, *Frant. Havelka* ze VII. tř. r. v Prostějově, *Vác. Felix* a *Jaroslav Chládek* ze VII. tř. g. v Žitné ul. v Praze, *Aug. hr. Wodzicki* v Košcielnicích, *Otak. Trnka* ze VII. tř. r. v Pardubicích, *Arnošt Rosa* ze VI. tř. g. v Chrudimi, *Frant. Šoreys* ze VII. tř. g. v Mladé Boleslavi, *Boh. Novák* z VIII. tř. v Táboře, *Josef Nosek* a *Vincenc Chlumský* z VIII. tř. v Jičíně.

*) Viz na př. Janděčkovu *Stereometrii*, IV. vydání, str. 76.

Řešení úlohy 3. zaslal též p. *Břetislav Tolman*, stud. VI. tř. r. v Hradci Králové, řešení úlohy 2. a 3. p. *Jarosl. Chládek* a *Václav Felix*, stud. VII. tř. g. v Žitné ulici v Praze, řešení úlohy 3. p. *Karel Melena*, stud. VIII. tř. v Č. Budějovicích.

Úloha 29.

Zda-li číslo kteréś 7mi dělitelno jest, poznati lze následovně: Máme-li

$$N = a + b \cdot 10 + c \cdot 10^2 + d \cdot 10^3 + \dots,$$

vyhledejme po řadě veličiny

$$b - 2a = c', \quad c - 2c' = d', \quad d - 2d' = e', \quad \dots \text{atd.}$$

Je-li poslední z nich dělitelna 7mi, jest takovým též číslo N. Podejte důkaz tohoto pravidla!

† P. V. Šimerka.

Úloha 30.

Otec odkázal v závěti 6000 zl. svým třem synům, z nichž první 20, druhý 18 a třetí 16 roků stár jest, s tím dodatkem, by všichni při dosažení svého 24. roku z oné pozůstalosti stejně dostali. Kolik případně na každého z nich nyní a kolik obdrží při dosažení plnoletosti, jsou-li peníze uloženy na 5% úroků složitých celoročních?

Týž.

Úloha 31.

Dány jsou vrcholy rovnostranného trojúhelníka; sestrojiti jeho střed pouze užitím kružítka (bez pravítka).

Prof. A. Strnad.

Úloha 32.

Rovnice

$$4x^4 - 10x^2\sqrt{6} + 41x^2 - 10x\sqrt{6} + 4 = 0$$

má 4 realné kořeny; je-li nejmenší z nich $x_1 = \sin \alpha$, jak velký jest úhel α a který goniometrický význam mají ostatní tři kořeny?

Týž.

Úloha 33.

Dána jest kružnice středu o a průměru $ab = 2r$.

Učiňme tětivu $ac = r$, prodlužme poloměr oc o délku $cd = r$ a na spojnici ad přenesme $de = r$; přímka be protíná kružnici v bodě f . Budiž dokázáno, že af rovná se přibližně straně pravidelného 9tiúhelníka vepsaného do kružnice dané.

Prof. A. Strnad.

Úloha 34.

Na kouli poloměru $r = 52$ cm dány dva body, jichž přímá vzdálenost $t = 40$ cm, a body těmi vedena jest rovina protínající povrch koule v kružnici poloměru $\rho = 29$ cm. Oč jest oblouk kružnice této mezi danými body obsažený (180° nepřesahující) větší než příslušný oblouk kružnice hlavní a který úhel svírají roviny obou těchto kružnic?

Týž.

Úloha 35.

Kolikerym způsobem lze rozdělit plochu kulovou na sférické *shodné*

- a) mnohoúhelníky pravidelné,
- b) rovnoramenné trojúhelníky kosoúhlé?

Prof. Vinc. Jarolímek.

Úloha 36.

Je-li mnohostěn pravidelný omezen pravidelnými $(x + 2)$ -úhelníky, a vychází-li z každého vrcholu $(y + 2)$ hran, kolik obsahuje úhlopříčen?

Týž.

Cenná úloha z deskriptivní geometrie.

Výbor Jednoty Českých Mathematiků usnesl se na tom, aby vypsána byla cena pro žáky středních škol za dokonalé řešení úlohy 28. (str. 142.) podané prof. Fl. Pohlem.

Každému, kdo podá do konce května 1889 takové řešení úlohy, dostane se úplného výtisku (díl I.—III.) Jarolímkovy *Deskriptivní geometrie* ve vydání původním.